

(สำเนา)

เลขที่รับ ๑๑/๒๕๕๒ วันที่ ๕ ม.ค. ๒๕๕๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๕๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความตกลงฯ ในเรื่องนี้ฉบับภาษาไทย และเอกสารประกอบฉบับภาษาอังกฤษ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน เพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภาโดยด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอความตกลงฯ ดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

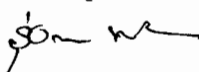
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

มาตี พิมพ์

ชานี ตรวจ

การจัดทำความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน
(ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA)

ความเป็นมา

1. การประชุม AEM Retreat ครั้งที่ 13 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 ณ ประเทศบรูไน ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการทบทวนและปรับปรุงความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรรวมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (CEPT Agreement) เพื่อเตรียมความพร้อมการรวมตัวของอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015)

2. เพื่อดำเนินการตามมติดังกล่าว ที่ประชุม AFTA Council ครั้งที่ 21 มีมติให้มีการปรับปรุง CEPT Agreement ให้เป็นความตกลงที่ครอบคลุมประเด็นทางการค้าทุกเรื่อง (ASEAN Trade in Goods Agreement : ATIGA) โดยอิงจากร่างความตกลงทางการค้าที่อาเซียนจัดทำร่วมกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ทั้งนี้ ข้อตกลง ATIGA จะครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การลดภาษี มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เป็นต้น นอกจากนี้ ATIGA ควรจะมีความทัดเทียมกับความตกลงด้านการค้าสินค้าที่อาเซียนได้ไปเจรจากับประเทศคู่เจรจาไว้แล้วด้วย

แนวทางการจัดทำข้อตกลง

คณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT scheme for AFTA: CCCA) ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะทำงานหลักในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ในขอบทที่เป็นประเด็นทางเทคนิค ได้แก่ 1) มาตรการศุลกากร 2) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช 3) มาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม คณะกรรมการ CCCA ได้มอบหมายให้คณะทำงานอาเซียนด้านนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการจัดทำ รายละเอียดข้อมูลภูมิหลังของการจัดทำร่างความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

การเจรจาได้ข้อสรุป

ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนมีการเจรจาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการ CCCA ครั้งที่ 42 ระหว่างวันที่ 17 – 18 พฤศจิกายน 2549 ณ ประเทศสิงคโปร์ และมีการเจรจาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งในการประชุม CCCA ครั้งที่ 51 ในเดือนกรกฎาคม 2551 ณ เวียดนาม ที่ประชุมได้ข้อสรุปทุกประเด็นแล้ว สมาชิกจึงตกลงจะเสนอ **รัฐมนตรีลงนามในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ในเดือนธันวาคม 2551 ณ เชียงใหม่**

สาระสำคัญของความตกลง

ร่างข้อตกลง ATIGA มีสาระครอบคลุมมาตรการที่สำคัญต่อการเคลื่อนย้าย **สินค้า** อย่างเสรีภายใต้อาเซียน ได้แก่

• **บทที่ 1 (General Provision)** กล่าวถึงวัตถุประสงค์ (Objective) ของ ATIGA เพื่อนำไปสู่การรวมตัวเป็น ASEAN Economic Community ในปี 2015 การกำหนดความหมายของ

ศัพท์ที่ใช้ในความตกลงรวมทั้งการแจ้งการปฏิบัติตามพันธกรณี เป็นต้น ซึ่งประเด็นสำคัญของเรื่องดังกล่าว ได้แก่ **MFN Treatment** ที่กำหนดว่า หากสมาชิกอาเซียนให้สิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีที่สมาชิกทำกับคู่เจรจาอื่นๆ ดีกว่าที่ให้แก่สมาชิกอาเซียนด้วยตนเอง สมาชิกอาเซียนอื่นสามารถขอเจรจาเพื่อขอสิทธิประโยชน์นั้นๆ ได้ ทั้งนี้ ขึ้นกับการเจรจาของแต่ละประเทศสมาชิก

● **บทที่ 2 (TARIFF LIBERALISATION)** กล่าวถึงการลดภาษีตามพันธกรณีของ AFTA การได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้

- 1) **ตารางการลดภาษี** ที่ประชุมตกลงให้มีตารางการลดภาษีของสมาชิกอาเซียนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดอยู่ในข้อตกลง ATIGA ด้วย เพื่อความโปร่งใสและให้สมาชิกสามารถตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างสมาชิกด้วยกันได้
- 2) **ข้อยืดหยุ่นสำหรับกัมพูชา เวียดนาม ลาว และพม่า** ที่ประชุมตกลงให้ทั้ง 4 ประเทศ สามารถมีรายการสินค้าที่จะขอยืดหยุ่นไม่นำมาลดภาษีได้ไม่เกินร้อยละ 7 ของจำนวนรายการสินค้า (tariff lines) ทั้งหมด
- 3) **การเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการปฏิบัติตามพันธกรณี** เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันการลดภาษีเป็นการชั่วคราว หากไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้ โดยสมาชิกอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบสามารถขอเจรจาชดเชย (compensation) จากประเทศที่ขอเปลี่ยนข้อผูกพันได้

● **บทที่ 3 (RULES OF ORIGIN)** กล่าวถึง การกำหนดกฎเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าให้มีความชัดเจนขึ้น

● **บทที่ 4 (NON-TARIFF MEASURES)** การกำหนดให้ยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีตามกำหนดเวลา การอิงหลักการเรื่องรัฐวิสาหกิจที่ควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้า ตามความตกลง GATT

● **บทที่ 5 (TRADE FACILITATION)** ส่งเสริมให้มีการอำนวยความสะดวกทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการจัดตั้ง ASEAN Single Window

● **บทที่ 6 (CUSTOMS)** กล่าวถึงหลักปฏิบัติด้านศุลกากรโดยอิงหลักการสากลของศุลกากร

● **บทที่ 7 (STANDARDS, TECHNICAL REGULATIONS AND CONFORMITY ASSESSMENT PROCEDURES)** กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการใช้มาตรการทางเทคนิค โดยอิงความตกลงมาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้าภายใต้ WTO เป็นหลัก แต่ขยายขอบเขตเพิ่มเติมตามมาตรฐานในระดับอาเซียน

● **บทที่ 8 (SANITARY AND PHYTO-SANITARY MEASURES)** อิงความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้ WTO เป็นหลัก และสมาชิกจะร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของอาเซียนขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสมาชิก การ

แลกเปลี่ยนข้อมูล และส่งเสริมให้สมาชิกแก้ไขปัญหามาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างกัน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า

● **บทที่ 9 (TRADE REMEDY MEASURES)** ระบุเกี่ยวกับมาตรการเยียวยาทางการค้า เช่น การใช้มาตรการ Safeguard ระหว่างกัน ซึ่งสมาชิกตกลงที่จะใช้ข้อบทตามสิทธิภายใต้มาตรการ safeguard ใน WTO และมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ก็ใช้สิทธิตามภายใต้ความตกลงการตอบโต้การทุ่มตลาดใน WTO เช่นกัน

● **บทที่ 10 (INSTITUTIONAL PROVISIONS)** เป็นข้อบทเกี่ยวกับกรณีพิพาทและสถาบันที่จะมากำกับดูแลการดำเนินการตามความตกลงนี้

● **บทที่ 11 (FINAL PROVISIONS)** กำหนดให้ข้อตกลง ATIGA จะนำมาใช้ทดแทนข้อตกลงเดิมของการค้าสินค้าในบางความตกลงฯ ซึ่งจะสิ้นสุดการมีผลใช้บังคับไป นอกจากนี้ ไทยได้ผลักดันให้การลงนามความตกลงฯ ยังไม่มีผลผูกพันจนกว่าจะมีการให้สัตยาบัน ซึ่งประเทศสมาชิกต้องดำเนินการภายในให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน ด้วย

สรุป

ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนที่จะนำมาใช้แทน CEPT Agreement จะมีข้อบทครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น การลดภาษี มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า โดยไม่เพิ่มพันธกรณีของประเทศไทยเนื่องจากข้อบทต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สมาชิกอาเซียนดำเนินการอยู่แล้ว ในแต่ละคณะกรรมการ/คณะทำงานของอาเซียน ดังนั้น ความตกลงนี้จะทำให้การค้าสินค้าในอาเซียนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมไปสู่การรวมตัวของอาเซียนให้เป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015)

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

ความตกลงการค้าสินค้านอกจากจะเป็นการรวบรวมพันธกรณีที่สมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการอยู่แล้วมาเป็นความตกลงฉบับเดียว ไทยยังได้ผลักดันหลักเกณฑ์ให้ประเทศสมาชิกที่ต้องการเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันการลดภาษีเป็นการชั่วคราว ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบสามารถขอเจรจาชดเชย (compensation) ผลประโยชน์ เนื่องจากที่ผ่านมาไทยมักได้รับผลกระทบจากการที่ประเทศอาเซียนอื่นกำหนดสินค้าเกษตรเป็นสินค้าอ่อนไหว และขอชะลอการเปิดตลาดตามพันธกรณี โดยใช้ช่องทางทางการเมืองแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้ไทยได้รับความเสียหาย การมีกฎเกณฑ์ดำเนินการในเรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันที่ชัดเจน จะเป็นประโยชน์กับไทยหากมีสมาชิกไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี

ความคืบหน้าล่าสุด

เนื่องจากการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ได้เลื่อนไปจัดในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ประเทศสมาชิกอาเซียนที่พร้อมจะลงนามจึงจัดให้มีการลงนามความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนขึ้นเมื่อวันที่

16 ธันวาคม 2551 ณ ประเทศสิงคโปร์ โดยประเทศสมาชิกที่ลงนามในความตกลงดังกล่าวแล้วได้แก่
บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย กัมพูชา ลาว ส่วนสมาชิกที่ยังมิได้ลงนาม ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์
พม่า และเวียดนาม ซึ่งความตกลงดังกล่าวจะยังไม่ใช้บังคับจนกว่าสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ จะลง
นามทั้งหมดและให้สัตยาบันภายใน 180 วัน ต่อไป

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

ธันวาคม 2551